

ONDERWERP

Verlenging vergunning Wet natuurbescherming - Zuidwest
380kV West

PROJECTNUMMER

C05051.200006

DATUM

11 januari 2019

ONZE REFERENTIE

083752033 B

VAN

Arjen Goutbeek

Achtergrond

Project en verlenging

Voor het zekerstellen van de stroomlevering in de toekomst en het kunnen verwerken van opgewekte stroom op windparken op de Noordzee wordt tussen Borssele en Tilburg een nieuwe hoogspanningsverbinding gerealiseerd. De aanleg van het westelijke deel, ZuidWest 380kV West tussen Borsele en Rilland is in 2018 gestart. Door een contractbreuk met de uitvoerend aannemer is eind 2018 de aanleg onverwachts gestopt, waarmee de oorspronkelijke planning om eind 2019 de aanlegwerkzaamheden gereed te hebben niet gehaald kan worden.

Op 5 december 2016 is door het Ministerie van Economische zaken een vergunning Natuurbeschermingswet 1998 afgegeven voor de realisatie en instandhouding 380 kV hoogspanningsverbinding Borssele-Rilland; Oosterschelde (DGAN-NB / 16171623). In deze vergunning is onder voorschrift 27 '*voor zover deze vergunning betrekking heeft op de aanlegfase [...] is zij geldig [...] tot en met 30 november 2019*' opgenomen. Door de opgelopen vertraging bij de aanleg, is de vergunningstermijn niet meer toereikend en is een verlenging van de afgegeven vergunning noodzakelijk. De afronding is nu gepland per begin 2022. Om zeker te zijn van voldoende doorlooptijd en flexibiliteit wordt een verlenging aangevraagd tot en met 1 juli 2022.

In onderstaand memo wordt ingegaan op de uitgevoerde Passende beoordeling (Arcadis, 2015¹) en de afgegeven vergunning. Hierbij wordt bekeken welke onderdelen relevant zijn voor de aanlegfase, waarbij ook aangegeven wordt of die onderdelen nog uitgevoerd moeten worden of al afgerond zijn.

Wijziging wetgeving

De vergunning is in 2016 afgegeven onder de Natuurbeschermingswet 1998. Per 1 januari 2017 is deze vervangen door de Wet natuurbescherming. Voor een verlenging leidt dit niet tot aanpassingen in de beoordeling. In het overgangsrecht, benoemd in Artikel 9.4 (Natuurbeschermingswet 1998) van de Wet natuurbeschermingswet staat dat reeds verleende vergunningen (Natuurbeschermingswet 1998) van kracht blijven.

Passende beoordeling

Afbakening effecten

In de Passende beoordeling zijn voor de aanlegfase zes factoren onderscheiden die mogelijk leiden tot negatieve effecten op natuurlijke kenmerken van omliggende Natura 2000-gebieden:

1. Ruimtebeslag;
2. Verstoring door geluid;
3. Verstoring door bewegingen;
4. Verstoring door verlichting;
5. Stikstofdepositie;
6. Verstoring door trillingen.

¹ Arcadis, 2015. Passende beoordeling Natuurbeschermingswet 1998 Zuid-West 380 kV, Borssele-Rilland (ZW380 West). Project B02043.000308.0100, Referentie: 078049116:1

Op basis van de reikwijdte van de effecten en aanwezigheid van gevoelige natuurwaarden is vervolgens bepaald welke Natura 2000-gebieden beïnvloed worden door de onderscheiden factoren. Dit zijn voor de aanlegfase de Natura 2000-gebieden:

- Oosterschelde (met de factoren ruimtebeslag, verstoring geluid, licht en beweging);
- Westerschelde & Saefthinghe (met de factor stikstofdepositie).

Stikstofdepositie

In de Passende beoordeling zijn de effecten als gevolg van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden uitgesloten. Omdat de werkzaamheden niet gewijzigd zijn, zijn negatieve effecten ook nu niet aan de orde.

Ruimtebeslag

Het ruimtebeslag in de Oosterschelde wordt veroorzaakt door de aanleg van een schiereiland voor één mastpositie, mast 1084. Het tijdelijke eiland is circa 2,5 hectare en in de uiteindelijke situatie circa 0,25 hectare. Het betreft hier zowel het habitatype (H1160 Grote Baaien) als leefgebied van vogels. Geconcludeerd is dat het oppervlakteverlies als gevolg van het schiereiland dusdanig klein is (0,0007% van het totaal oppervlak in de Oosterschelde in de definitieve situatie) en de locatie ecologisch beperkt waardevol is als foerageergebied voor vogels, dat deze afname zeker niet significant negatief is.

Verstoring

Onder verstoring worden alle vormen samengevat, omdat deze dezelfde oorzaak hebben en gelijktijdig optreden. De maximale reikwijdte is de bepalende factor. Dit treedt alleen op rond de mastlocatie die in de Oosterschelde geplaatst wordt.

Broedvogels

Op basis van aanwezig leefgebied, is alleen aanwezigheid van broedende bontbekplevier op de dijk (ter hoogte van mast 1084) mogelijk. De soort is echter nooit vastgesteld ter hoogte van de werkzaamheden op de dijk, de belangrijke broedgebieden liggen vooral in Tholen. Verstoring wordt dan ook niet verwacht en de populatie is niet in het geding. Significant negatieve effecten zijn uitgesloten.

Niet-broedvogels

Van de niet-broedvogels wordt gesteld dat door de aangewezen steltlopers het slik ter hoogte van mast 1084 wordt gebruikt als foerageergebied of hoogwatervluchtplaats. Voor de overige soorten (ganzen, eenden) zijn zowel nabij de mast of elders langs het tracé voldoende uitwijkmogelijkheden. Van de steltlopers wordt alleen voor scholekster en bontbekplevier geconcludeerd dat significant negatieve effecten niet uit te sluiten zijn als gevolg van verstoring.

Maatregelen

De verstoring van scholekster en bontbekplevier treedt op als gevolg van buitendijkse werkzaamheden voor de aanleg van het schiereiland en de aan- en afvoer van materieel. Door de aan- en afvoerroutes buitendijks zo kort mogelijk te houden, blijft ook de verstoring het kleinst. Dit kan het beste gerealiseerd worden door ter hoogte van de nieuwe mastlocatie een tijdelijke overgang te realiseren. Daarmee blijven ook hoogwatervluchtplaatsen in de omgeving grotendeels verstoringvrij.

Conclusie

Geconcludeerd is dat significant negatieve effecten op omliggende Natura 2000-gebieden kunnen worden uitgesloten. Voor het Natura 2000-gebied Oosterschelde geldt wel dat mitigerende maatregelen getroffen moeten worden om verstoring gedurende de aanlegfase te minimaliseren.

Verleende vergunning

Beoordeling effecten

In Bijlage 1: Inhoudelijke overweging van de vergunning wordt een samenvatting gegeven van de optredende effecten en beargumenteerd of de analyse en conclusies uit de Passende beoordeling voldoende zijn. Geconcludeerd wordt dat volledig inzicht is gegeven in de mogelijke effecten en dat daarmee de Passende beoordeling genoegzaam is uitgevoerd. Aan de vergunning zijn vervolgens een aantal voorschriften en beperkingen verbonden, om te garanderen dat geen significant negatieve effecten op gaan treden.

Tevens wordt ingegaan op monitoring. Dit is echter alleen relevant voor de gebruiksfase, het moment dat de lijnen in gebruik genomen worden. Het gaat daarbij om het bijhouden van het aantal draadslachtoffers als gevolg van de nieuwe verbinding. Voor de aanlegfase is geen monitoring opgelegd.

Voorwaarden

Aan de vergunning zijn een aantal voorschriften en beperkingen verbonden. Deze zijn verdeeld in de categorieën Algemeen, Nadere inhoudelijke voorschriften, Monitoring, Het wijzigen of intrekken van de vergunning, Toezicht en Looptijd/geldigheid. Hieronder wordt kort ingegaan op de voorschriften en of deze relevant zijn voor de aanlegfase:

- De Algemene voorschriften:
1 t/m 11 blijven onverkort van toepassing;
- Nadere inhoudelijke voorschriften:
12 t/m 16: hebben betrekking op de aanlegwerkzaamheden. Voorschrift 15 gaat specifiek in op het beperken van de verstoring van bontbeklevier en scholekster, door het zo kort mogelijk houden van buitendijkse activiteiten;
- Monitoring:
17 t/m 20: hebben betrekking op de monitoring van draadslachtoffers. Dit is van toepassing op de gebruiksfase en blijft onverkort van toepassing;
Het wijzigen of intrekken van de vergunning & Toezicht:
21 t/m 26: hebben betrekking op het naleven van de vergunningsvoorwaarden en het gevolg van afwijken hiervan;
- Looptijd/geldigheid:
27: heeft betrekking op de doorlooptijd van de vergunning, waarbij de datum van aflopen aanleiding is van onderhavig verlengingsverzoek.

Noodzaak verlenging

Relevante delen aanlegfase

Uit de Passende beoordeling blijkt dat in relatie tot de aanlegfase alleen het deel rond mast 1084 relevant is. De overige delen van het tracé liggen op grote afstand van relevante leef- of broedgebieden dat negatieve effecten op voorhand uitgesloten kunnen worden.

Uitvoering werkzaamheden

In 2018 is in de Oosterschelde het tijdelijke werkeiland van 2,5 hectare inmiddels aangelegd. De aanleg is uitgevoerd in augustus en september 2018 en was daarmee gereed voor het stormseizoen (1 oktober). De werkzaamheden liggen hier voorlopig stil tot het voorjaar van 2020. De versturende werkzaamheden zijn hierdoor deels al voorbij. Voor de realisatie van de funderingen en masten treedt wel weer verstoring op, waardoor een verlenging van de vergunning voor de aanlegfase nog steeds relevant is.

Verstoring

Verstoring van vogels wordt voor een groot deel van de soorten uitgesloten. De populaties bevinden zich dusdanig ver boven het instandhoudingsdoel dat de zeer beperkte mate van afname van foerageergebied geen effect kan hebben, het slik ter hoogte van de mast vormt geen foerageergebied

van deze soorten of de dijk is geen hoogwatervluchtplaats (o.a. drieteenstrandloper, wulp, steenloper, ganzen, eenden en futen). Dit geldt niet voor enkele steltlopers waarvan de populatie zich onder of rond het instandhoudingsdoel bevindt. Een deel van deze soorten (strandplevier, goudplevier, kievit, kanoet, zwarte ruiter, tureluur en groenpootruiter) zijn bij inventarisaties niet waargenomen in het plangebied en/of ligt de oorzaak van de negatieve trend elders (bijvoorbeeld in de broedgebieden). Effecten op deze soorten worden uitgesloten. Van scholekster en bontbekplevier wordt gesteld dat op basis van inventarisatiegegevens de slikken foerageergebied vormen en de dijk als hoogwatervluchtplaats gebruikt kan worden en dat verstoring niet uitgesloten kan worden.

Omdat de telgegevens waarop deze conclusies gebaseerd zijn uit 2008 komen, is in 2016 een nieuwe inventarisatie uitgevoerd ter hoogte van de slikken waar de mast 1084 gepland is (Arcadis, 2017², ook als bijlage bijgevoegd). In zowel de Passende beoordeling als in het aanvullende onderzoek wordt gesteld dat het door de mast verstoorde slik van de Oosterschelde beperkt geschikt is als foerageergebied. Ter hoogte van de beoogde mastlocatie zijn zowel het absolute aantal als de dichtheid aan vogels (ten opzichte van het hele Natura 2000-gebied Oosterschelde) die het slik als foerageergebied gebruiken laag. Gesteld wordt dat de conclusie uit de Passende beoordeling en de gegevens uit 2008 nog steeds geldig zijn.

Recente gegevens

Op basis van de vergelijking van de tellingen uit 2008 en 2016 is gebleken dat geen grote verschuivingen hebben plaatsgevonden in het gebruik van de slikken ter hoogte van het plangebied. De op dit moment meest recente telgegevens van Sovon en Rijkswaterstaat (Sovon, CBS, RWS 2018), betreft één telseizoen extra (2015/2016). Uit deze extra gegevens is geen afwijking in de generieke trend waarneembaar ten aanzien van het totaal aantal vogels in de Oosterschelde. Eén jaar vormt te weinig data om ten opzichte van de algemene trendlijn, een waarneembare afwijking te vormen. Over het algemeen is van de meeste soorten de trend vergelijkbaar over de afgelopen jaren.

Nieuwe telgegevens geven geen gewijzigd beeld ten opzichte van de in 2008, 2015 en 2017 geanalyseerde gegevens en getrokken conclusies. Er is geen aanleiding om de conclusies uit de Passende beoordeling en de afweging uit afgegeven vergunning aan te passen.

Conclusie

Hoewel de werkzaamheden voor de realisatie van het schiereiland al gereed zijn, moeten de masten hier nog wel geplaatst worden en moet het werkeiland vervolgens verkleind worden naar de minimale oppervlakte voor alleen de mastfunderingen (van 2,5 hectare naar 0,25 hectare).

Uit de analyse van de Passende beoordeling en de vogelgegevens blijkt dat de situatie ter hoogte van de buitendijkse werkzaamheden niet gewijzigd zijn. Daarmee voldoet de analyse uit de Passende beoordeling en zijn de voorgestelde maatregelen ook bij een verlenging voldoende om verstoring van bontbekplevier en scholekster te beperken. De mogelijkheden als hoogwatervluchtplaats en aanliggend foerageergebied blijft zo voor het grootste deel van de dijk behouden voor de duur van de werkzaamheden.

Hiermee is aangetoond dat, onder voorwaarden van de voorschriften uit de afgegeven vergunning, significant negatieve effecten uitgesloten zijn en de vergunning verlengd kan worden.

² Arcadis, 2017. Vogeltelling bij afgaand water op de slikken van de Oosterschelde. Steltloper telling ihkv Zuidwest 380 kV Borssele-Rilland. Project C05062.000100, referentie: 079184559